

انجمن ادبی حکیم نظامی

برگی از خاطرات نعمت‌الله ذکایی بیضایی

شادروان عباس فرات، شاعر مشهور، در سال ۱۳۰۷ شمسی (سال ورودم به طهران) مرا به دو انجمن ادبی مفید و معتبر معرفی نمود: یکی «انجمن ادبی ایران» که به سرپرستی مرحوم محمدهاشم میرزا افسر رحمت‌الله علیه و در منزل شخصی ایشان اداره می‌شد و دیگری «انجمن ادبی حکیم نظامی» که به سرپرستی استاد فاضل، شادروان محمدحسن وحید دستگردی (سلطان‌الشعرا) مؤسس و مدیر مجله وزین و ادبی ارمغان در خیابان ایران (عین‌الدوله) کوچه روحی تشکیل می‌یافت.

در این انجمن، اشخاص معینی که در عین توجه به شعر و ادب، به شخص آقای وحید دستگردی واقعاً ارادت می‌ورزیدند شرکت می‌کردند. آنچه در یاد دارم، آن اشخاص عبارت بودند از: آقایان محمدعلی ناصح، امیری فیروزکوهی، احمد گلچین معانی، احمد سهیلی خوانساری، سرهنگ محمدعلی نجاتی، سیدغلامرضا روحانی، مرحوم رهی معیری، مرحوم عباس فرات، مرحوم بینش آق‌اولی، مرحوم صابر همدانی و چند نفر دیگر که الان اسمشان در نظرم نیست و از سال ۱۳۱۴ هم که مرحوم پرتو بیضایی مقیم طهران شد، مرتب در این انجمن شرکت می‌کرد.

وقت این انجمن، دو نوع می‌گذشت و در واقع به دو قسمت تقسیم می‌شد: یکی قرائت اشعار و استفاضه از افادات استاد وحید دستگردی و دیگر مقابله کتبی که جناب ایشان آن‌ها را تصحیح و برای چاپ آماده می‌کرد؛ مخصوصاً کتب خمسه نظامی که الحق مرحوم استاد وحید،

زحمت فوق‌العاده‌ای در تصحیح و مقابله آن متحمل و آن‌را در شش جلد و یک جلد هم سایر آثار حکیم نظامی مجموعاً هفت جلد به چاپ رسانید و به‌طوری که می‌دانید بهترین خمسه یا سبعة نظامی کتبی است که جناب ایشان تصحیح و مطبوع داشته‌اند و دیگر دوابین جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی و ادیب‌الممالک فراهانی و هاتف اصفهانی و تذکره نصر آبادی و تذکره سامی و غیره و غیره که در این جا در مقام احصاء آن‌ها نیستیم.

انجمن ادبی حکیم نظامی، منشاء اثر یا آثاری بود که حقیقاً مفهوم واقعی یک انجمن علمی و ادبی را داشت و تا استاد وحید حیات داشت (سال ۱۳۲۰ شمسی) این انجمن به کیفیتی که نوشتم دائر بود و بعد از فوت جناب ایشان هم بحمدالله در اثر همت و علاقه فرزند برومند و خلفش آقای محمود وحیدزاده متخلص به «تسیم»، هم، آن انجمن دائر است و هم مجله ادبی ارمغان مرتباً انتشار می‌یابد و اینک در این خاطره نیز بی مناسبت نیست بیکی از مطایبات یا حاضر جوابی‌های مرحوم فرات در این انجمن اشاره‌ای بشود.

شبی در انجمن ادبی حکیم نظامی، یکی از دوستان مزاح، در حالی که پهلوی فرات نشسته بود، به او گفت شنیده‌ام اخیراً اعراب در کنار فرات کثافت می‌ریزند! بلافاصله فرات گفت مصداقش در همین جا هم ظاهر است و شما پهلوی من نشسته‌اید! همه خندیدند و از جودت ذهن و حاضر جوابی فرات تعجب نمودند.

شماره ۶۷
پاییز ۱۳۸۸